
ATATÜRK VE EĞİTİM

Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU

Atatürk'ün, söylevlerine, gerçekleştirdiği devrimlere, ortaya koyduğu ilkelere yaşamında onunla doğrudan etkileşimde bulunma olanağına sahip olmuş kişilerin anılarına baktığımız zaman, onun çok başarılı bir asker, iyi bir politikacı, tam bir devlet adamı, nitelikli bir ekonomist, mükemmel bir yönetici ve her şeyden önce de eşsiz bir eğitimci, hatta bir eğitim bilimci olduğunu görüyoruz.

Atatürk bir ulusun yaşamında eğitimin önemini belki de en iyi anlamış, anlatmış devlet kurucusu ve Cumhurbaşkanı idi.

Ona göre, ekonomide, sağlıkta, sanatta, sporda nerede bir problem varsa onun temelinde eğitim yatmaktadır.

Atatürk'ün eğitimle ilgili politikalarına giriş yapmadan önce Atatürk'ü yeni eğitim politikaları geliştirmeye yönelten eski eğitimle ilgili saptamalarını kısaca gözden geçirmekte yarar görülmektedir.

Atatürk'ün eğitime ne denli önem verdiğinin bir kanıtı olarak Kurtuluş Savaşı sırasında Sakarya savaşının kokularının geldiği en zor koşulların yaşandığı 1921 Temmuzunda bir ara cepheden Ankara'ya dönerek 16-21 Temmuzunda 1. Maarif Kongresini toplamıştır. Türk öğretmen temsilcilerini biraraya getirerek o güne kadar izlenen geleneksel eğitim yöntemlerinin ülkenin geri kalmasında önemli bir etken olduğunu; ve bundan böyle ulusun gelişimini sağlayacak milli eğitim politikaları ve programı geliştirmek gereğini vurgulamıştır.

Atatürk 1923'te Eskişehir'de yaptığı bir toplantıda da geleneksel eğitimle ilgili şu saptamayı yapmıştır.

1- İstikrarlı bir eğitim politikamız yoktur.

"Bundan önce her maarif nazırının birer programı vardı. Memleketin maarifinde çeşitli programların tatbiki yüzünden öğretim berbat hale geldi. Efendiler! Bu seyahatim sırasında gördüğüm 25 Yıllık bir Milli Eğitim Müdürü memleketin çeşitli yerlerini dolaşmış; dediğine göre birbirine zıt birçok programlar almış, uygulamış ve uygulattırmıştır. Çünkü, hükümete gelen her nazır kendine göre bir program yapıyor, onu uygulatıyor, bir müddet sonra başka bir nazır geliyor, onu beğenmiyor, başka bir program uygulatıyordu."

2- Eğitimimizin amacı kendini, hayatı bilmeyen, her konuda yüzeysel bilgi sahibi, tüketici insan yetiştirmek olmuştur.

Atatürk, Eskişehir'deki konuşmasını şöyle sürdürür: "Bütün bu uygulama ve programlar ne veriyordu? Çok bilmiş çok öğrenmiş bir takım insanlar, Amma neyi bilmiş efendiler! Bir takım teorileri bir takım nazariyeti sadece ezberlemiş kişiler. Amma neyi bilmemiş efendiler? Kendini bilmemiş, hayatın ihtiyacını bilmemiş, yaşamak için hiçbir şeyi bilmemiş ve aç kalmış insanlar." Ve Atatürk devam eder. "Bundan sonra eğitimde izlenecek yol, her an değişmeyen belirli çizgisi olan eğitimidir. Bu eğitimden amaç, bilgiyi insan için bir süs, uygar bir zevk olmaktan çok, maddi hayatta başarı sağlayan pratik ve işe yarar bir araç haline getirmektir. İlk ve orta öğretim, mutlaka insanlığa, medeniyetin gerektirdiği bilim ve tekniği versin, fakat o kadar pratik ve zevkli versin ki çocuk okuldan

çıktığı zaman aç kalmaya mahkum olmadığına emin olsun. Çünkü maarifin gayesi sadece hükümete memur yetiştirmek değildir."

Atatürk'e göre geleneksel eğitim kelimenin tam anlamıyla millete "Yabancı" bir eğitimidir.

Geleneksel eğitim hem kuruluş sistemi ve hem de özü yönünden milli değildir. Bu eğitim milli dil, milli tarih, milli sanat yani top yekün milli kültürün gelişmesine uygun değildir. Bu ise milli benlik duygusunun zayıflamasına yol açmıştır.

Geleneksel eğitim bütünüyle bilimsel zihniyete kapısını kapatmıştır.

Geleneksel eğitim yöntemleri yaratıcılığı engelleyici niteliktedir. Yalnızca ezberciliğe dayanmaktadır. Bu ise yapıcı ve yaratıcı yeni nesillerin yetişmesini sağlamaktan uzak bulunmaktadır.

Bu sözler hem geleneksel eğitimin bir eleştirisi hem de eğitimle ilgili yapılacak yeni düzenlemelerde dikkat edilmesi gereken ilkeler ile ilgili bir uyarıdır.

Atatürk, eğitim politikasında iki temel hedef göstermiştir.

1. Cehaletin yenilmesi
2. Türk ulusunun çağdaş uygarlık düzeyine ve hatta üstüne çıkartılması.

BU HEDEFLERE ULAŞABİLMEK İÇİN, ATATÜRK'E GÖRE MİLLİ EĞİTİM ŞU ÖZELLİKLERE SAHİP OLMALIDIR.

- Sağdan soldan alınmayan ulusal gelenek ve kökümüze dayanan ulusal bir eğitim
- Her şeyden evvel milli hakimiyet ve istiklalimizin değerini bilen ve onu kesinlikle korumaya kararlı bir gençliğin yetişmesine rehberlik
- İnsanlığa karşı saygılı, iyi kalpli ve ahlaklı vatandaşlar yetiştirme
- Tam vicdan ve fikir hürriyetine sahip ve saygılı, laik bireyler yetiştirme
- Zorlama ve şiddete dayanmayan şuurlu bir disiplin anlayışı kazandırma
- Kadın-erkek, ırk, din, mezhep ve sınıf farkı gözetmeden her vatandaşa fırsat eşitliği verme
- Gençlerimizin fikir ve beden eğitimine önem verme
- Toplumumuzun tümüne asgari düzeyde de olsa bilgi verme
- Öğretimde deneye, uygulamaya, yaparak yaşayarak öğrenmeye dayanan ve hayatta geçerli bilgileri veren aktif bir öğretim sistemi uygulama
- Bütün yeniliklere ve gelişmeye daima açık olan en ileri düzeyde bilgi verecek bir ders programı uygulama

üDaha 20.yüzyılın ilk çeyreğinde büyük bir savaştan yeni çıkmış, halkın neredeyse tamamına yakını eğitimden yoksun, 1927 sayımına göre, okuma-yazma bilenlerin 7 yaşından yukarı çağ nüfusa oranı % 5-6 olan ve her alanda geri kalmış bir ülkede, Mustafa Kemal Atatürk engin bir uzak görüşlülükle bilim toplumunun, yani 21. Yüzyılın gerektirdiği insan tipini çizmiş ve bunu gerçekleştirecek eğitim ilkelerini ortaya koymuştur.

21.Yüzyılın bilim toplumunun gerektirdiği "fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür" özellikteki bireyleri yetiştirmek üzere, eğitim sistemini ezbercilikten kurtarıp yaratıcı, eleştirci, düşünme becerilerini geliştirebilecek uygulamaya dayalı bir eğitim sistemi önermiştir.

Atatürk'e göre;

"EĞİTİMİMİZ UYGULAMALI OLMALIDIR." Bu eğitim ilkesi, 20. Yüzyılda gelişmiş ülke adını alan ülkelerin eğitimlerinde benimsedikleri en önemli ilkedir. Belki de gelişmişlik düzeylerine katkıda bulunan en önemli nedendir. Uygulamaya, teknolojiye aktırılmayan, yaşamda kullanılmayan bilgi, uzun süreli bellekte yer kaplamaktan öteye geçemez. 21. Yüzyıl da bilgiyi uygulamalı olarak kazanan ve uygulamaya aktaran ülkelerin yüzyılı olacaktır.

Mustafa Kemal Atatürk ise, gerek 1 Mart 1922'de, gerekse 1 Mart 1923'te Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açış konuşmalarında eğitimimizin uygulamalı olması gerektiğine ilişkin ilkeyi açıkça ortaya koymuştur.

1 Mart 1922 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisini açış konuşmalarında ;

"Yurt çocuklarını toplumsal ve ekonomik alanlarda etkin ve verimli kılabilmek için gerekli olan ön bilgileri iş üstünde öğretim yöntemi, eğitim ve öğretimin ana kuralı olmalıdır. Orta öğretimde de eğitim ve öğretim yönteminin işe ve uygulamaya dayanması ilkesine uymak kesin olarak gereklidir." diyerek; yaparak yaşayarak öğrenmenin ve öğrenilenlerin uygulamaya, teknolojiye aktarılmasının, gerek bireyin gerekse ülkenin gelişimindeki önemini ortaya koymuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarındaki eğitim uygulamalarında da, bireyin, ailenin, toplumun ihtiyaçları dikkate alınarak, geziye, gözleme, deneye, uygulamaya, kısacası yaparak yaşayarak öğrenmeye ağırlık verildiği görülmektedir.

1 Mart 1923 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin açış konuşmasında ise şöyle seslenmiştir:

"Baylar, eğitim ve öğretimde uygulanacak yöntem, bilgiyi insan için gereksiz bir süs, bir baskı aracı ya da bir uygarlık zevkinden çok, yaşamda başarıya ulaşmayı sağlayan, işe yarar ve kullanılabilen bir araç durumuna getirmektir. Uygulamaya dayanan yaygın bir eğitim-öğretim için yurdun önemli merkezlerinde çağdaş kitaplıklar, çeşitli bitki ve hayvanları içine alan bahçeler, konservatuarlar, atölyeler, müzeler, galeriler, sergi salonları kurmak gerekli olduğu gibi ilçe merkezlerine dek bütün yurdun basımevleriyle donatılması gerekmektedir."

Bugün ne yazık ki 21. Yüzyıla girerken eğitim uygulamalarımıza baktığımızda ise, hâlâ aktif öğrenme ve öğretme stratejilerini yerleştiremediğimizi, bu ilkeleri bazı öğretim elemanları, müfettiş ve öğretmenlere benimsetmek için büyük çaba harcamak durumunda kaldığımızı görüyoruz.

Oysa, çağdaş öğrenme ve öğretme ilkelerinin 1924 İlkokul programında yer aldığını ve Cumhuriyetin ilk yıllarında bu ilkeleri uygulama konusunda önemli bir çaba gösterildiği ve başarıldığını görmekteyiz.

MİLLİ EĞİTİMİN BU ÖZELLİKLERE SAHİP OLMASI İÇİN EĞİTİMDE ŞU İLKELERİ UYGULAMISHTIR.

1. Eğitim milli olmalıdır.
2. Öğretimde birlik sağlanmalıdır.
3. Eğitim bilimsel olmalıdır.
4. Eğitim yaygınlaştırılmalıdır.

EĞİTİM MİLLİ OLMALIDIR

Atatürk, Türk Milli Eğitiminde ne doğuyu ne batıyı taklit etmeyi düşünmemiştir. Doğunun ve batının eğitim sistemlerini incelemiş; zaman zaman dış ülkelerden John Dawey gibi bazı meşhur eğitimcileri ülkeye davet ederek onların görüşlerini almış; yöntemlerinden yararlanmayı istemiştir. Ancak hiçbir zaman taklitçilik, kopyacılık istememiştir. Atatürk bu konuda doğudan ve batıdan yapılacak kopya ve aktarmaları çok tehlikeli görmektedir.

Atatürk'e göre;

"Türk eğitimi; dilde milli olacak, yöntemde milli olacak, araç ve gereçte milli olacaktır. Atatürkçü eğitimle yetişen gençler, bağımsızlığın güvencesi olacaktır. Vatan ve millet çikarlarını her şeyin üstünde tutacak insanlar olarak yetiştirilecektir.

"Yetiştircek çocuklarımıza ve gençlerimize öğrenim sınırı ne olursa olsun önce Türkiye'nin bağımsızlığına, kendi benliğine, milli geleneklerine düşman olan bütün unsurlarla mücadele etmek gereği öğretilmelidir. Dünyada uluslararası duruma göre böyle bir mücadelenin gerektirdiği manevi unsurlara sahip olmayan kişilerden oluşan toplumlara hayat ve bağımsızlık hakkı yoktur"

"Kültür tamamen milli bir konudur ve programlarımız milli olacaktır." Ancak "İlim ve fen nerede ise oradan alacağız ve milletin kafasına sokacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur. Eğitimin çağdaş kültüre dayanması; eğitimdeki millilik esasını bozmaz."

ATATÜRK EĞİTİMİ HEM MİLLİ, HEM LAİK, HEM BİLİMSEL, HALE GETİREBİLMEK İÇİN

3 Mart 1924'de Tevhid-i Tedrisat yasasının çıkarılmasını sağlamıştır.

Ayrıca eğitimi milli hale getirip yaygınlaştırabilmek için Türkçe konuşma ve yazmaya daha uygun Yeni Türk Alfabesi 1 Kasım 1928'de uygulamaya konmuştur.

Yukarıdakilere ek olarak dil, tarih ve kültürün milli olabilmesi için;

- Türk Dil kurumunun ve
- Türk Tarih Kurumunun kurulmasını sağlamıştır

ÖĞRETİMDE BİRLİK SAĞLANMALI EĞİTİM LAİK OLMALIDIR

Sistem kuramında temel ilke, amaç birliğidir, Osmanlıda eğitim genellikle dinseldir. Tanzimat ile Avrupadan batı eğitimi kısmen alınır. Bu sefer de kaynak ve uygulama yönünden eğitim ikiye bölünür. Adeta iki ayrı kafa ve ruh yetismeye başlar. Bu ikilik zararlı sonuçlar doğurmakta, bu arada azınlık ve yabancı okullarda başka yönde eğitim yapılmakta ve okullara müfettiş girememekte, çoğu da Ermeni ve Rum çetelerine yataklık yapmaktadır.

Atatürk'ün benimsediği eğitimin, milli niteliklere sahip ve başarılı olabilmesi için her şeyden evvel öğretimde birlik olması gerekir. 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılarak Milli Eğitimde birlik, bütünlük sağlanmıştır. Medrese ve okullar Maarif Bakanlığına bağlanmış; tekkeler, türbeler, zaviyeler kapatılmıştır. Yabancı ve azınlık okulları devlet kontrolüne girmiştir. Böylece, daha önce mektepli ve medreseli olarak ikiye bölünmüş olan toplumun sosyal bütünleşmesi ve çağdaşlaşması, eğitimin bilimsel temellere dayalı olmasının ilk adımı atılmıştır. Eğitimde birlik ilkesi sınıfsal, kültürel yönden farklılıkların da ortadan kaldırılmasını sağlamıştır.

Dini eğitim kurumları ile çağdaş eğitim kurumları arasındaki ikiliğe son vererek, dine saygılı fakat laik görüşü dayalı eğitim birliği getirmiştir.

Atatürk ülkenin bütünlüğü ve birliği açısından öğretim kurumlarının birleştirilmesi ve bir milli eğitim sisteminin uygulanmasını şu sözleri ile de ifade etmiştir.

"Bir milletin fertleri ancak bir eğitim görebilir. İki türlü eğitim bir memlekette iki türlü insan yetiştirir. Bu ise duygu ve fikir birliğine ve gelişim amaçlarına tamamen ayırıdır."

EĞİTİM BİLİMSEL OLMALIDIR

Atatürk eğitimin dogmalardan hurafelerden alınarak bilimsel temellere dayalı olması gerektiğini vurgulamıştır.

22 Eylül 1924'te yaptığı bir konuşmasında Atatürk "Dünyada her şey için, maddiyat için, maneviyat için, başarı için en hakiki mürşit ilimdir, fendir. İlim ve fennin haricinde mürşit aramak gaflettir, cehalettir, delalettir. Yalnız ilim ve fennin yaşadığımız her dakikadaki safhalarının gelişimini anlamak ve zamanla takip etmek gerekir" demektedir.

Ona göre "bilim, fen ve uygarlık insanların müşterek malıdır. Eğitimin çağdaş kültüre dayanması; eğitimde millilik esasını bozmaz.

"Biz batı medeniyetini bir taklitçilik yapalım diye almıyoruz. Onda iyi olarak gördüklerimizi, kendi bünyemize uygun bulduğumuz için dünya medeniyet seviyesi içinde benimsiyoruz."

Özellikle "Okullarda eğitimin bilimsel ve teknik temellere dayalı olması, öğrencilerin okullarda öğrendiklerini uyguladıkları takdirde hem okulda hem de yaşamda başarılı olacaklarını belirtmiştir.

Atatürk'ün eğitimin bilimsel yöntem ve ilkelere dayalı olması gerektiğini şu konuşması da açıkça ifade etmektedir.

"Ben manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir donmuş, kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım bilim ve akıldır. Benden sonrakiler, bizim açmak zorunda olduğumuz çetin ve köklü zorluklar karşısında belki gayelere tamamen eremediğimizi; fakat asla ödün vermediğimizi akıl ve bilimi rehber edindiğimizi tasdik edeceklerdir. Zaman süratle ilerliyor. Milletlerin, toplumların kişilerin mutluluk ve mutsuzluk anlayışları bile değişiyor. Böyle bir dünyada asla değişmeyecek hükümler getirdiğimi iddia etmek aklın ve bilimin gelişimini inkar etmek olur. Benim Türk milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra benimsemek isteyenler; bu temel eksen üzerinde akıl ve bilimin rehberliğini kabul ederlerse manevi mirasçılarım olurlar."

EĞİTİM YAYGINLAŞTIRILMALIDIR

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTLİĞİ ve KARMA EĞİTİM SAĞLANMALIDIR.

Atatürk'ün öngördüğü Cumhuriyet eğitimi yaygın, demokratik, halkçı bir eğitimidir. Yani bütün ulusun yetişmesini, gelişmesini ve kültürlü vatandaşlar olmasını sağlayan bir eğitimidir.

Atatürk "Büyük Türk milleti cahillikten, az emekle, kısa yoldan ancak kendi güzel ve asil diline kolay uyan bir vasıta ile sıyrılabilir. Bu okuma,yazma anahtarı, ancak latin esasından alınan Türk Alfabesidir.

"Hedefe yalnız çocukları yetiştirmekle ulaşamayız. Çocuklar geleceğindir. Fakat geleceği yetiştirecek ana-babalar şimdiden az çok aydınlatılmalıdır ki yetiştirecekleri çocukları bu millet ve memlekete hizmet edebilecek, yararlı ve faydalı olabilecek şekilde yetiştirebilsinler. Bilenler bilmeyenleri toplayıp okutmayı bir vazife bilmelidirler."

Okul dışında kalmış genç ve yaşlıların eğitimi kapsayan yaygın eğitim ve halk eğitimi kavramlarını ülkemize ilk olarak Atatürk getirmiş; halkevleri özellikle bu amaç için kurulmuştur. Yeni alfabenin kabülünden sonra Millet Mektepleri de bu planın bir parçasıdır. Ülkede var olan her imkanı halkın eğitime yönlendirmiştir. Başta da Türk ordusu vardır. Ona göre, Silahlı kuvvetlerin en önemli görevi eğitimidir. Bu eğitim "Askeri Eğitim" den önce "Temel" ve "Genel Eğitim" dir.

Ayrıca, Atatürk Türk toplumunun ilerleyebilmesi için kadın ve erkeğin eşit esaslar çerçevesinde eğitilmeleri ve çalışmaları gerektiğini ifade etmiştir.

"Belki kadına değer verme ve saygı göstermemizin en büyük nedenlerinden biri de onun en büyük vazifesinin analık olmasındandır. Ülkenin yarısı kadındır. Diğer yarısı da onun doğurduğu ve yetiştirdiği erkek evlatlardır. İlk terbiye verilen yer ana kucağıdır. Milletimiz kuvvetli bir millet olmaya karar vermiştir. Bu ülkeyi gençlere bırakacağız. O gençlerin kızını da erkeğini de bu analar yetiştirecektir. Evlatlarını bu günkü hayat için faal hale getirmek pek çok niteliği taşımalarına bağlıdır. Bu sebeple kadınlarımız, erkeklerden daha verimli olgun ve bilgili olmaya mecburdur. Eğitimin baş amacı; kadınları her bakımdan iyi yetiştirmek suretiyle ülkeyi zinde ve güçlü yapmaktır."

Atatürk karma eğitimin Türk Eğitim sisteminin temel ilkesi olması gerektiğini de vurgulamıştır. Okullarda kız ve erkek öğrencilerin bir arada okumasını ve kadını erkeğinden kaçan, çekingen, sorumluluklara katılmayan, kişiliği zayıf insan olarak görmememiz gerektiğini belirterek "Kadınlarımızı da erkeklerimiz gibi sorumluluğunu bilen, çağdaş düşünceli olarak yetiştirmeliyiz" demektedir.

Bundan başka, Atatürk eğitimde fırsat eşitliğini de savunmuştur. Eğitimde kadın-erkek ayrımı yapılamayacağı gibi genç- yaşlı, zengin-fakir, şehirli-köylü ayrımı da yapılamaz. Toplum bir bütündür.

Toplumdaki her bireye eğitimde fırsat eşitliği sağlanmalıdır. Eğitim, gençten ihtiyara; kadından erkeğe; fakirden zengine kadar bütün insanlarımızı içine almalıdır, demektedir.

TÜM BU ÖZELLİKLERİN UYGULAMAYA KONABİLMESİ İÇİN İŞE;

- Öğretmenlerin nitelikli bir biçimde yetiştirilmesi gerektiğini
- Programların çağdaş bir anlayışla bilimsel temellere uygun olarak düzenlenmesini; öğrencilerin yaparak yaşayarak zevkle öğrenmelerinin sağlanmasını ve yaşama hazırlayıcı olmasını;
- Okulların çağdaş bir biçimde düzenlenmesini ve yaygınlaştırılmasını
- Kütüphane ve kitapların yaygınlaştırılmasını sağlamaya çalışmıştır.

Sonuç olarak Atatürk, eğitime, öğretmenlere büyük önem vermiş; Türkiye Cumhuriyetini çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma yolunda birincil sorumluluğu onlara yüklemiştir. Atatürk'e göre Milli Eğitimin bu çağdaş ilkelerini yaşama geçirecek , uygulayacak kişiler öğretmenlerdir.

25 Ağustos 1924'deki Öğretmen Birlikleri Kongresinde Atatürk öğretmenlere şöyle seslenmiştir. "Biliyorsunuz bu görüşlerin, programların kesin ve açık olması çok önemli olmakla birlikte etkili ve verimli olabilmesi onların yeterli, anlayışlı ve fedakar öğretmenlerce okullarımızda çok büyük bir özen ve istekle uygulanmasına bağlıdır. Sizin

başarınız, cumhuriyetin başarısı olacaktır. Hiçbir zaman hatıranızdan çıkmasın ki Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister. İşte bu yetenekteki insanları yetiştirmek için de bu yönde vazifelerini bilen yetenekli öğretmenler yetiştirmek gereklidir. İrfan ordusunun kıymeti öğretmenlerin kıymetidir."

Öğretmenlere önemli sorumluluklar yükleyen Atatürk, öğretmenlerin durumu ve yaşam koşullarını iyileştirmek gerektiğini de unutmamıştır.

1923' de bu konuyla ilgili şu açıklamayı yapmıştır.

"Öğretmene ülkenin en ağır yükünü yükledik, ona en ağır sorumluluğu verdik. Türk milletinin geleceğini emanet ettik. Bu vazifeyi kendine hem bir meslek hem de bir ideal sayacak öğretmenler tarafından yapılmasını sağlamak için biz de bu meslekle ilgili istek ve ihtiyaçları diğer bütün mesleklerden önce sağlamalı ve öncelik sırasını bu mesleğe vermeliyiz. Bu mesleği refah seviyesi yüksek bir meslek haline getirmeli, güvence altına almalı, saygı değer mevkiine oturtmalıyız. Bizlerin yapacağı bu fedakarlık onların yaptıklarının yanında bir hiçtir."

Bu durumda, değerli meslektaşlarım, irfan ordularının değerli elemanları acaba 21. Yüzyılda Atatürk'ün 20. Yüzyılın ilk çeyreğinde göstermiş olduğu hedeflere ulaşabildik mi? Bazı hedeflere ulaşılmış olmakla birlikte, öğretmenlerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerinde, yasalarda yer almasına rağmen öğretmenlik mesleğinin saygın bir statüye kavuşturulmasında çağdaş eğitim programları ve uygulamalarında; hedeflerin henüz çok gerisinde olduğumuzu söylemek kendimize haksızlık olmaz.

O halde, değerli eğitimciler demokratik, laik Türkiye Cumhuriyetini Atatürk ilke ve devrimleri ışığında hızlı bir biçimde çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine taşımak için acele etmeliyiz.

Elele, saygı, sevgi, özveri ve çağdaş ilkelerle Atatürk rehberliğinde, bu yüce görevimizde biz Mustafa Kemallere , biz irfan ordularına başarılar diler, saygılar sunarım.

KAYNAKLAR

- Atatürk, Mustafa Kemal. (1997). Nutuk . Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi
 - İnönü, Afet. (1968). Atatürk Hakkında Hatıralar ve Belgeler.
 - Ankara: Ajans Türk Matbaacılık
 - Türk Dil kurumu. (1969). Atatürk'e Saygı. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
 - İnönü, Rauf. (1981). "Cumhuriyetin İlk On Yılında Eğitimimizin Durumu ve Belirgin Özellikleri." Atatürk ve Eğitim . Ankara: TED Yayınları.
 - Karagözoğlu, Galip. (1981). "Atatürk Devriminin Yerleşmesinde ve Gerçekleşmesinde Eğitimin Rolü ve Yeri". Atatürk ve Eğitim. Ankara. TED Yayınları
 - Uysal, Şefik. (1981). "Atatürk ve Çağdaş Eğitim". Atatürk ve Eğitim. Ankara: TED Yayınları
 - Atay, Falih Rıfkı. (1990). Babanız Atatürk, Bayrak, Atatürkçülük Nedir? Atatürk Ne İdi?
 - Atatürk, İstanbul: Buteş. Gazi Mustafa Kemal. Söylev Cilt I,II,III. Basıma Hazırlayan: Hıfzı Veldet, Velidedeoğlu. Çağdaş Yayınları.
 - Baykal, Adnan Nur. (1999). Yöneticiler İçin Yeni Bir Bakış: Mustafa Kemal Atatürk'ün Liderlik Sırları. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
-